

Перфільєва Л.П., Дячук П.В. – доценти кафедри теорії
початкового навчання

НІВЕЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ПЕРЕХОДІ НА ОСВІТЯНСЬКІ СТАНДАРТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ

Геополітична конкуренція провідних країн за інтелектуальні ресурси стає одним з важливіших факторів, що визначають не лише економіку, а й політику нового століття. У зв'язку з цим, рівень інтелектуального потенціалу країни, що є похідною від якості вищої освіти, стає важливим фактором економічної і політичної самостійності країни, фактором її виживання. Безумовно така глобальна проблема потребує скоординованих цілеспрямованих зусиль держави, суспільства, вищої школи.

Якісний рівень освіти забезпечується в світі за допомогою відповідних механізмів, що отримали назву моніторингу, який розуміється як система збирання, опрацювання та розповсюдження інформації про діяльність освітньої системи, що забезпечує безперервне відстеження її стану і прогноз розвитку. Об'єктами моніторингу можуть бути як окремі підсистеми освіти, так і різні аспекти й процеси, що відбуваються у цій системі.

Моніторинг освіти розглядається як ефективний засіб отримання інформації про функціонування освітньої системи та її компонентів. В умовах кардинальної модернізації національної освіти в Україні це є надзвичайно важливим, оскільки надає змогу вчасно усунути можливі прорахунки та розробити стратегію подальшого розвитку освіти. Не менш важливим є порівняння національної системи освіти з іншими країнами - узгодження різних параметрів сприятиме скорішому входженню України в єдиний освітній простір [1].

Особливістю освіти є більш складна, ніж для продукції, структура споживачів результатів освітньої діяльності - освітньої продукції. Споживачами освітніх послуг та продукту освітньої діяльності є як самі студенти, їхні батьки, підприємства, на яких будуть працювати фахівці, так і суспільство та держава в цілому, які використовують (ефективно чи неефективно) цей потенціал. У зв'язку з цим, якість освіти можна визначити як сукупність властивостей та характеристик освітнього процесу, які надають йому здібність формувати такий рівень професійної компетентності, який задовольняє потреби, які є або які будуть, громадян, підприємств і організацій, суспільства і держави.

Проекти та програми дозволять підвищити та покращити якість підготовки фахівців та модернізувати систему вищої освіти в контексті Болонського процесу.

Незважаючи на досягнення освіти в Україні, які забезпечує нова соціополітична система в масовому вимірі, освіта стала менш якісною, а переважна більшість випускників вищих навчальних закладів не конкурентоспроможна на європейському ринку праці. Це зобов'язує все більше аналізувати світові та європейські тенденції реформування освіти і відповідно до цього напружено і послідовно вдосконалювати нашу професійну сферу діяльності.

Водночас участь системи вищої освіти України у болонських перетвореннях має бути спрямована лише на її розвиток і набуття нових якісних ознак, а не на втрату кращих традицій, зниження національних стандартів її якості. Орієнтація на Болонський процес не має призводити до надмірної перебудови вітчизняної системи освіти. Навпаки, її стан треба глибоко осмислити, порівнявши з європейськими критеріями і стандартами, та визначити можливості її вдосконалення на новому етапі. При цьому еволюцію системи освіти не слід відокремлювати від інших сфер суспільства. Вона має розвиватися в гармонійному взаємозв'язку з суспільством в цілому, беручи на себе роль його провідника.

Тому на даний час потрібно створити систему управління якістю вищої освіти, яка б передбачала рівну участь і відповідальність учасників навчально-виховного процесу в реалізації стратегії поліпшення якості вищої освіти. Підвищити відповідальність викладачів за якість освітньої діяльності, а студентів за якість вищої освіти. Запровадити ефективний механізм оцінювання кінцевих результатів та їх оприлюднення. Розширити застосування експертних і тестових методів оцінювання рівня знань та компетентності. Підвищити об'єктивність оцінювання знань, умінь та навичок студентів під час проведення ректорського, поточного контролю та екзаменаційних сесій.

1. Збірник наукових праць Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. – Випуск 1.- Серія: Педагогічні науки. – Кременець, 2007. – с.77-87